

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 24 lutego 1978 r.

w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników.

Na podstawie art. 5 ust. 4 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 1958 r. o ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 72, poz. 357, z 1964 r. Nr 16, poz. 94 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91) zarządza się, co następuje:

§ 1. Właściciele gospodarstw rolnych o obszarze co najmniej 0,5 ha, zwani dalej „rolnikami”, którzy pracują w tych gospodarstwach, podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej rolników.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa:

- 1) o rolniku, rozumie się przez to również posiadacza gospodarstwa rolnego (użytkownika lub dzierżawcę), który odpowiada warunkom określonym w § 1,
- 2) o dzieciach, rozumie się przez to również pasierbów i dzieci przysposobione,
- 3) o rodzicach, rozumie się przez to również przysposabiających, ojczyma, macochę oraz teściów,
- 4) o małżonku, rozumie się przez to również osobę, która co najmniej dwa lata pozostaje z ubezpieczonym w faktycznym związku, wspólnie z nim zamieszkuje i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe, a przy tym zarówno ubezpieczony, jak i ta osoba nie pozostają w związku małżeńskim,

5) o osobach bliskich, rozumie się przez to osoby, o których mowa w pkt 2—4, oraz dziadków, wnuki i rodzeństwo, zięciów i synów, a także dzieci obce przyjęte na wychowanie, jeżeli zamieszkują wspólnie z ubezpieczonym i pozostają z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.

§ 3. 1. Z obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników przysługuje odszkodowanie, jeżeli rolnik lub osoby bliskie albo inne osoby pracujące w prowadzonym przez rolnika gospodarstwie rolnym w związku z działalnością tego gospodarstwa są zobowiązani na podstawie obowiązującego prawa do odszkodowania za spowodowanie śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia albo utraty, zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy.

2. Ubezpieczenie obejmuje również odpowiedzialność cywilną rolnika oraz osób bliskich za szkody wyrządzone przez nich w życiu prywatnym, w tym także podczas uprawiania sportów, z wyjątkiem jednak sportów motorowych i polowania.

§ 4. 1. Z ubezpieczenia wypłaca się:

- 1) należne odszkodowanie w granicach sumy gwarancyjnej 1.000.000 zł za każdy wypadek; kilka szkód powstałych w następstwie tego samego zdarzenia uważa się za jeden wypadek,

- 2) niezbędne koszty sądowej i pozasądowej obrony w sporze prowadzonym na polecenie Państwowego Zakładu Ubezpieczeń (PZU) lub za jego zgodą,
- 3) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych przez PZU lub za jego zgodą w celu ustalenia okoliczności i rozmiaru szkody.

2. Jeżeli w związku z wypadkiem zostało wdrożone przeciw rolnikowi postępowanie karne, zwrot kosztów obrony przysługuje tylko wówczas, gdy PZU żądał powołania obrony lub wyraził na to zgodę.

§ 5. Odpowiedzialnością PZU nie są objęte szkody:

- 1) spowodowane umyślnie,
- 2) wyrządzone osobom bliskim, z wyjątkiem szkód będących następstwem wypadków śmiertelnych,
- 3) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych (zaraźliwych),
- 4) wyrządzone przez zwierzęta w uprawach i kulturach,
- 5) rzeczowe, spowodowane wadą dostarczonych przez rolnika towarów lub wykonywanych robót i usług, a za wynikłe wskutek tego szkody osobowe PZU nie ponosi odpowiedzialności tylko wówczas, gdy rolnik znał albo powinien znać te wady,
- 6) powstałe wskutek uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy wypożyczonych lub przyjętych przez rolnika do użytkowania, przechowania lub naprawy,
- 7) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych i innych,
- 8) w drzewostanie lasów,
- 9) powstałe wskutek zaginięcia rzeczy,
- 10) nie przekraczające 500 zł.
- 11) wyrządzone poza granicami Polski,
- 12) spowodowane ruchem pojazdów mechanicznych podlegających obowiązkowym ubezpieczeniom komunikacyjnym.

§ 6. 1. Jeżeli szkoda została wyrządzona w stanie nietrzeźwości, PZU ma obowiązek dochodzić od sprawcy zwrotu odszkodowania wypłaconego poszkodowanemu, chyba że stan nietrzeźwości nie miał wpływu na powstanie szkody.

2. W uzasadnionych społecznie lub gospodarczo wypadkach PZU może ograniczyć roszczenie do sprawcy szkody lub odstąpić od dochodzenia roszczenia.

§ 7. 1. Poszkodowany może dochodzić roszczeń związanych z wypadkiem bezpośrednio od PZU.

2. Jeżeli roszczenie zostanie zgłoszone do osoby objętej ubezpieczeniem, osoba ta przekazuje zgłoszenie do PZU.

3. W razie wszczęcia postępowania sądowego o naprawienie szkody bezpośrednio przeciwko osobie objętej ubezpieczeniem konieczne jest zapozwanie także PZU.

4. Dochodzenie roszczenia od PZU na drodze sądowej (arbitrażowej) może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 30 dni od dnia zgłoszenia roszczenia do PZU.

§ 8. 1. PZU wypłaca odszkodowanie bezpośrednio osobie uprawnionej, zawiadamiając o tym rolnika.

2. Jeżeli w związku ze szkodą, za którą wypłacone zostało odszkodowanie, przysługuje rolnikowi roszczenie do osoby odpowiedzialnej za szkodę, roszczenie to przechodzi na PZU do wysokości wypłaconego przez PZU odszkodowania; roszczenie nie przechodzi jednak, jeżeli sprawcą szkody jest pracownik zatrudniony u rolnika lub osoba bliska dla rolnika.

§ 9. 1. Na poczet odszkodowania przysługującego z obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zalicza się przynane tej samej osobie, z tytułu tego samego zdarzenia, odszkodowanie z innych ubezpieczeń oraz świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy jednorazowych świadczeń z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu przysługujących na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin.

3. Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych nie przysługuje roszczenie do PZU i do sprawcy szkody o zwrot świadczenia-rentowego.

§ 10. Rolnicy opłacają składki za obowiązkowe ubezpieczenie według stawek określonych odrębnymi przepisami.

§ 11. 1. W razie wypadku rolnik powinien w miarę możliwości zapobiec zwiększeniu się szkody oraz starać się o złagodzenie skutków wypadku, zapewnienie pomocy lekarskiej osobom poszkodowanym i zabezpieczenie ich mienia.

2. O wypadku z ofiarami w ludziach, jak również o wypadku powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo, rolnik i osoba zgłaszająca roszczenie obowiązani są bezzwłocznie zawiadomić prokuratora lub Milicję Obywatelską.

3. Rolnik lub osoba zgłaszająca roszczenie obowiązani są zawiadomić PZU o wypadku oraz udzielić niezbędnych informacji i wyjaśnień. Osoby te powinny przedstawić dowody i ułatwić PZU ustalenie okoliczności wypadku i rozmiaru szkód oraz dochodzenie roszczenia zwrotnego od sprawcy szkody.

§ 12. Organy sądowe i prokuratorskie, organy Milicji Obywatelskiej i Wojskowej Służby Wewnętrznej oraz inne organy administracji państwowej, które ustalają okoliczności wypadku oraz zbierają i zabezpieczają dowody, obowiązane są udzielić informacji na żądanie PZU i udostępnić materiały niezbędne do ustalenia przez PZU okoliczności wypadku i rozmiaru wypłaconego odszkodowania. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze może odmówić udostępnienia materiałów i informacji ze względu na interes śledztwa lub dochodzenia.

§ 13. Po otrzymaniu wiadomości o wypadku PZU przeprowadza bezzwłocznie postępowanie likwidacyjne. PZU udziela rolnikowi oraz osobom zgłaszającym roszczenie informacji, jakie dowody są potrzebne do ustalenia stanu faktycznego wypadku, zasadności roszczeń i wysokości odszkodowań.

§ 14. Odszkodowanie wypłaca się w ciągu 30 dni od daty złożenia PZU dowodów uzasadniających roszczenie i umożliwiającym ustalenie osoby uprawnionej do otrzymania odszkodowania oraz określenie jego wysokości.

§ 15. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1975 r. w sprawie obowiązkowych ubezpieczeń rol-

ników od nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności cywilnej (Dz. U. Nr 28, poz. 145).

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1978 r.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*